

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1898.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVII. évfolyam. 292 szám.

Előfizetési árak:

Hét napra ----- 12 s

Félévre ----- 6 s

Megyedévre ----- 3 s

Egy óra ----- 1 s

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Péntek, december 23.

Pénzügyi eredmények.

Nagybecskerek, december 23.

Bosszantsuk meg az obstrukció vérszeit s egy napig ne foglalkozzunk velük. Nézzünk valami örvendetesebbet. Nem is kell nagyon keresnünk, mert előttünk fekszik ez a kimutatás, melyet az állami pénztárnak az 1898. évi harmadik negyedében előfordult bevételéről és kiadásokról az imént tett közzé Lukács László pénzügyminiszter, 1.797.733 frttal kedvezőtlenebb, mint a múlt év megfelelő idő szakára vonatkozó kimutatás. Nagy tévedés lenne azonban e jelenség finánciális jelentőségét jellemzőnek, vagy épen fontossággal teljesnek tekinteni, mert hiszen adva vannak azok az okok, melyek ezt az eredményt előidézték és a pénzügyminiszter finánciális gazdálkodásában a kedvezőtlen fordulatot teljesen kizárják.

A szóban levő kimutatás bevételi rovata folytonosan elő haladó fejlődésről tanuskodik és azokat a nagyobb összegeket, melyeket e rovat felmutat, teljes érvényű bizonyítéknak kell tekinteni arra, hogy a budget realitását még rosszhiszeműleg sem lehet megtámadni és hogy a bevételek feltételezett fejlődése, a kedvezőtlen gazdasági viszonyok dacára, semmivel sem maradt a pénzügyminiszter feltévesei mögött.

A múlt évvel szemben örvendetes több-bevételt konstataálhatunk az egyenes adók, bélyegek, jogilletékek, dohányjövődék, magyar kir. államvasutak és a magyar kir. államvasutak gépgyára tételeinél; a visszamaradások ellenben csak oly elszámolások következményei, melyeket a számítások végeredményeire döntő módon kellett csoportosítani. Valóságos visszamaradást a bevételi rovatban csak a pénzverdénél jegyezhetünk fel; itt 4 millió frt a minus, mely onnan ered, hogy ebben a negyedévben magán számlára sok-

kal kisebb aranyveretés történt, mint a múlt év megfelelő időszakában.

A kiadási rovatban a jelentékenyebb kisebb-kiadások a következők: a közös-tügyi kiadásoknál 666 045 frt; a függő-adósságnál 938 663 frt; a dohányjövődéknél 2,004 610 frt; államvasuti beruházások és új építkezések tételénél 2,089.147 frt. Mig ellenben a nagyobb kiadások részint az üzemek nagyobbításából, részint a nagyobb előirányzatból erednek s már ez okból sem nyujtanak alapot sem aggodalomra, sem rekriminációra.

Az 1898. évi pénzügyi kezelés vég-eredményére helyes következtetéseket vonni sem a harmadik negyedév kimutatásából, sem a három első negyedév eredményéből nem lehet, mert ez eredmények megítélésénél a tényleges eredményt össze kell hasonlítani az évi előirányzattal és mérlegelni kell azokat a körülményeket, melyeknek ez a látszólag kedvezőtlenebb eredmény a következménye. Es ha az összes fennforgó körülmények komoly és tárgyilagoss megítélés mellett a költségelőirányzás helyességére és az állami előirányzat minden egyes számának szolid alapjára előítélet nélkül következtetünk, akkor mindenkinek, akár laikus, akár szakértő, be kell ismernie, hogy a pénzügyi kezelés őszinteségben és a budget az alap szolid-ságában egyáltalán felülmulhatatlan.

Az 1898. évet gazdasági tekintetben igen kedvezőtlennek kell mondanunk, mert olyan év után következett, melyet a magyar közgazdaság történetében a legszomorubbak egyikének kell megjelölni. De a fennforgó rossz viszonyok, a bizonytalan és minden tőrre akadályozólag ható szomorú politikai helyzet dacára, melyet az ellenség obstrukciós tendenciája idézett elő és tart permanenciában, a kép, melyet a folyó év harmadik negyedéről szóló állampénztári kimutatás tár elénk, nem nyujt vigasztalan látványt, mert aránylag

kedvezőtlen eredményében is még mindig érthető, világos nyelven beszél, szolid pénzügyi és közgazdasági fejlődés és szigorúan lelkiismeretes pénzügyi kormányzás mellett ad hiteles bizonyítványt, amint Lukács László pénzügyminiszterrel és kitűnő munka társaitól másként várni nem is lehet.

A fogyasztási adók új rendszere.

A szesz-, cukor- és sörfogyasztás megadóztatásában 1899. évi január hó 1-ső napjával beállító változásokról a pénzügyminiszter f. évi 98726. sz. a. a következő hirdetményt boosította ki:

1. Az eddigi szeszitalmérés, cukorfogyasztási és söritaladók 1898. évi december hó 31-ik napjával megszűnnek; ennél fogva 1899. évi január hó 1-ső napjától kezdve égetett szesz folyadékoknak, cukornak, cukorárúnak és sörnek elárúsítása és beszerzése alkalmával a most említett adók nem fizetendők úgy mint eddig, az adószedésre jogosítottnál (községnél, bárlnél). Az egyes városok által a fentemlített cikkek fogyasztása vagy bevitele után szedett városi adókat és pótlékokat e rendelkezés nem érinti.

2. Ugyancsak 1898. évi december hó 31-dikével megszűnnek az 1890. évi XXXVI. törvényeknek az égetett szesz folyadékok forgalmának korlátozására vonatkozó ama rendelkezései, a melyek szerint égetett szesz folyadékok egyik beszedési körből a másikba nem voltak szabadon bevihetők.

3. Az előző szeszitalmérés, cukorfogyasztási és söritalok helyett szeszforgalmi, cukorfogyasztási és sörfogyasztási adó énevezés alatt 1899. évi január hó 1-jével új adók lépnek életbe.

4. Ezek az adók a kisebb mennyiségekben elszállított adóköteles cikkek után az illető cikkek előállító iparvállalatokban (szeszifüzdében, cukorgyárban, sörifüzdében) fognak beszedetni; ennél fogva azok, a kik ily cikkek egy magyar korona országainak területén fekvő ily iparvállalatokból kisebb mennyiségekben (égetett szesz folyadékokat 5000 hektoliterfoknál, cukrot 50 mátermásánál, sört 50 hektoliternél kisebb mennyiségekben) szerzesnek be, vagy a kik ily cikkek a magyar korona országainak területén belül kereskedésekből vagy más üzletekből, illetve

A „TORONTÁL” tárczaja.

A király könyve.

Az ezen cím alatt megjelenő díszmű feladatul tüste maga elé, úgy szöveg, mint művészi kiállítás tekintetében tökéletes leírását mindannak, ami a király ő Felségének személyéhez valamiképp hozzáfűződik.

Es a munka nem foglalkozik sem ő Felsége uralkodásának, sem a monarchia fejlődésének történetével. Csak is olyan nozsanatok vannak benne megírva s megrajzolva, melyeknek intim voltáról leginkább az tanuskodik, hogy a királynak uralkodói működésével semilyen, vagy csak igen laza összefüggésben vannak.

„A király könyve” révén közelebb érjük a felséges urat az ő otthonában s családja körében. Látjuk, miképen közeledik szűkebb környezetével, az udvari méltóságokkal, a miniszterekkel és hadseregének fő-embereivel. Ott lépünk a királyt író-asztala előtt, majd amint egyedül dolgozik, majd meg amint fogadja az előterjesztéseket. Ott látjuk, amint kihallgatáron színe elé járulnak a hódolók, a hálaalkodók s kérelmezők; látjuk egyházi és világi ünnepeken, amint fogadja fejedelmi vendégeit, nyit meg kiállítását, tárlatot — szóval: miképen közeledik tudományhoz, művészethez és iparhoz.

Hova tovább lapozva e könyvben, a leirési kör mindinkább tágul.

Elkisérjük e felséges urat a királyi várpalotából Gödöllőre, a bécsi Burg termeiből Schönbrunnba, az ischli nyaralóba s nagyobb utjaiban a monarchia tartományainak fővárosaiba s a külföldre. A király nagyszámú, fölötté jellemzetez rajzokon van feltüntetve: a tatai nagy hadgyakorlatokon, mint legfelsőbb hadur miként veszen részt az ő tábornokai körében, majd a brucki táborban folyó gyakorlatokon, csapat szeuléken stb s végül, mint legfelsőbb urvadász birodalmának rengeteg vadászterületein, hogyan cserkészik hol maga, hol fejedelmi társaival osztokodván a vadászatnak jutalmazó fáradaimában Gödöllő, Visegrád, Mürzsteg, Eiseners s Ebensee pagonyaiban. A rajzok, melyeknek központjában mindenütt ott látjuk a királyt, váltakozó csoportozatban mutatják egy a királyi család tagjait, valamint a környezetet és kíséret, az udvar s udvartartásnak jellegzetes alakjait — egészen a cselédségig.

Az egyes képek érdekességét nagyban növeli az, hogy az alakok és jelenetek, melyeket ábrázolnak, nem elvont alkalmak jelenetei és alakjai, hanem a vázolásnál érte ott őket a művész s így kerültek, azon melegen, mintegy hiteles tanuk gyanánt, a rajzba.

„A király könyve” 2000-nél több arcképet foglal magában olyanokról, akik nagyobb kisebb méretben valójában szereplő személyei a legújabb jelenkornak és, amennyiben a mi kirá-

lyunkra vonatkoznak, nem csak ebben a monarchiában. Az előforduló alakokat, ha különben ismeri: a szemléző akár a nevéen szólítsa, annyira hiven vannak s épp hivatási körükben feltüntetve.

A munkának írói része oly erőktől tellett, akik írói hitelükkel, társadalmi állásuknál s összeköttetéseiknél fogva annak teljesítésére kiválóképen hivatva vannak. Ime a névsor:

Agai Adolf (Porzó), Bacciocco Frigyes Albert, Bancalari Gusztáv ezredes, báró Berg Vilmos, Berzeviczy Aladár, Grasberger János, Gross Ferdinánd, Herczeg Ferencz, dr. Jókai Mór, levag Kláudy Kolozs Sándor udv. tanácsos, Klostermann Károly, Kozma Andor, dr. Kronfeld Mór, Mikszáth Kálmán, Schaeffer Agost kormánytanácsos, dr. Szilágyi Sándor, Weyr Mária, dr. Zweig Egon, Ajdukiewicz Zsigmond, Bachar Rudolf, Benczur Gyula, Blas Gyula, Engelhart József, Garay Akos, Gause Vilmos, Halmi Artur, Hoffmann József, Moser Kálmán, báró Myrbach Felicián, Pap Henrik, Tichy János, Walter Ottokár, Zasche Tivadár.

E mű irodalmi s művészi becsnek fokozására hozzájárul annak fényes technikai kiállítás; a papiros, (mely erős és kiváló minőségű) a nyomás, a tündöklő bekötés; — hogy ez a könyv minden tekintetben legyen méltó annak magasztos személyéhez, akivel foglalkozik.

feleltől szereznék be, a cikkek beszerzése és átvétele alkalmával adót fizetni nem tartoznak, mert az adó már az elárúsító gyáros vagy kereskedő, illetve fél által volt lefizetendő.

5. Magán felek, valamint a szesz, cukor és sör elárúsításával és feldolgozásával foglalkozó ipartűzők az új adókat, a mennyiben szabályellenesség esete fenn nem forog, csak az alábbi a) és b) pontok alatt felsorolt két esetben tartoznak személyesen lefizetni és pedig:

a) ama cikkek után, a melyeket a magyar korona országainak területén fekvő szeszfőzdekből, cukorgyárakból és sörfőzdekből a 4 ik pont alatt kitüntetett mennyiségeknél nagyobb mennyiségekben szereznék be. Meg van azonban engedve, hogy ezek után a nagyban szállított mennyiségek után is a most említett vállalatok fizessék a szeszforgalmi, cukorfogyasztási és sörfogyasztási adókat, s ily esetben a cikkek átvételei sem adófizetési kötelezettség, sem ellenőrzés alá nem esnek. A ki tehát ilyen nagyobb mennyiségekben szeres be a magyar korona országainak területén fekvő szeszfőzdekből, cukorgyártelepekről (szesz- és cukortartására rendelt szabadraktárakból) és sörfőzdekből adóköteles cikkeket, saját érdekében cselekszik, ha az árut akként rendeli meg, hogy az adót a küldő vállalat maga fizesse le.

b) az olyan égetett szeszesez folyadékok, cukor, cukorkák, kandirozott gyümölcs, csokoládé, csokoládé-gyártmányok, likőrök és sör után, melyeket oly helyről szereznék be, melyre az 1898 évi XVI. és XVII. t.c. hatálya ki nem terjed. Ezek a helyek: a vámvonalon kívül fekvő területek, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok (Ausztria), végre Bosznia és Hercegovina.

6. Azok a cikkek, melyek után az adókat az előző 5. pont szerint az átvevő fél tartozik megfizetni, az átvevő fél által azonnal az átvétel után, s még mielőtt azokat beraktározta vagy bárhova szállította volna, az átvevő lakóhelyére (üzlethelyiségre) nézve illetékes pénzügyőri szakasznál bejelentendők. Ezért, a mennyiben az illető szakass a szállítási útvonalon vagy ahhoz közel fekszik, legcélszerűbb, ha a bejelentés a cikkek előállítására mellett, már utközben megtételek az illető szakasznál, a hol ez esetben egyúttal az illető cikkek meg is vizsgálhatók.

A fizetendő adók tételei a következők: égetett szeszesez italok után (likőr kivételével) hektoliterfokokként 15 kr. szeszforgalmi adó; likőrök után hektoliterfokokként 15 kr. szeszforgalmi adó és hektoliterenként 2 ft cukorfogyasztási adó; cukor után métermássánsként 6 ft cukorfogyasztási adó; cukorkák után métermássánsként 5 ft cukorfogyasztási adó; kandirozott gyümölcs után métermássánsként 4 ft cukorfogyasztási adó; csokoládé és csokoládégyártmányok után métermássánsként 3 ft 50 kr. cukorfogyasztási adó; sör után hektoliterenként 5 ft sörfogyasztási adó.

7. A bejelentési és adófizetési kötelezettség valamint az ellenőrzés s a különböző kedvezmények és könnyebbségek tekintetében a részletes rendelkezéseket az 1898. évi XVI. és XVII. törvények végrehajtása iránt kiadott, a Budapesti Közlöny 1898. évi 258-262. számában közzétett utasítások tartalmazzák.

8. A cukorfogyasztási adóval megadóztatott cukrot tartalmazó tartályok és a sörfogyasztási adóval megadóztatott sört tartalmazó hordók és ládák cukorfogyasztási adó zárjegyekkel, illetve sörzárjegyekkel lezárva. E zárjegyek épségben tétele bizonyítéka annak, hogy az illető cikkek meg vannak adóztatva s hogy azok után az átvevő adót fizetni nem tartozik.

9. Az 1899. évi január hó 1-én készletben levő égetett szeszesez folyadékok, cukor, cukorárú és sör után a birtokos a fenti 6. pont alatt kitüntetett adóknak megfelelő póladót tartozik fizetni s az általa az illető cikkek után esetleg előzőleg lefizetett szeszitalmérési, illetve cukorfogyasztási vagy söritaladó részére az adószedőre jogosított által vissza fog térített.

10. A póladó alá eső készletek 1899. évi január hó 1-től 1899. évi január 3-ig írásban két példányban bejelentendők az illető készletek tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál.

A bejelentésre szükséges űrlapok az előállítás költsége megtérítése mellett minden pénzügyőri szakasznál kaphatók.

Nem jelentendők be:

- a) azok a készletek, a melyek után a szeszitalmérési, cukorfogyasztási, illetve sör italadó már lefizetett;
- b) az adómentesen főzött pálinka, a mennyiben a szeszfőző és vele egy kenyéren levő hásmépe vagy cselédei által leendő fogyasztására van szánva;
- c) az olyan égetett szeszesez folyadék, a melyet szeszfogyasztási adó terhel;

d) az a szesz, mely az 1888. évi XXIV. t.c. 6. §-ában megjelölt célokra van rendelve, ha az államkincstár biztosítására szükséges feltételek teljesítvék;

e) az a szesz, a mely valamely termelési adó alá eső, a szesz mérőgép jelzései szerint adózó szeszfőzde részéről kivétel céljaira adómentesen raktározatik;

f) az olyan cukor, a melyet cukoradó terhel;

g) az egyes feleknél jelentéktelen mennyiségekben készletben levő cikkek, a melyek az egyes magánfeleknél 5 liter alkoholt, 25 liter likőrt, 10 kilogramm cukrot vagy cukorárut vagy 5 liter sört, az illető cikkekkel kereskedést vagy ipart űző feleknél pedig 10 alkoholt, 50 liter likőrt, 20 kilogramm cukrot vagy cukorárut és 25 liter sört meg nem haladnak.

Felhívás.

A városi villamműnek szakértő által történt megvizsgálása alkalmával többek között konstatáltatott, hogy egyes áramfogyasztók oly selejtes izzólámpákat használnak, melyek a vezetékhalózatban keringő áramfeszültséghez méretezve nincsenek egyrészt, másrészt pedig megállapítottak az is, hogy egyeseknél oly izzólámpák használatnak, melyek a normálisan megengedett erővel jóval többet fogyasztanak, továbbá kiderült az is, hogy egyes általán fogyasztók 16-os izzólámpákkal, mely az általán meghatározásakor alapul vétetett, erősebb izzólámpákat égetnek.

Ezen anomáliák megszüntetése céljából indítatva érzem magamat az áramfogyasztó közönséget felhívni, hogy a selejtes és nagyobb feszültségű izzólámpákat normál izzólámpákkal pótolják, melyek a városi villamműnél a beszerzési áron bármikor és bármily mennyiségben kaphatók, az általán-fogyasztókat pedig figyelmeztetem, hogy csak oly erősségű izzólámpákat használjanak, a melyek után a pauszát tényleg fizetik.

Végül pedig felkérem a fogyasztó közönséget, miszerint a legközelebb megjelentő vizsgálat és ellenőrzés ebbeli intézkedéseimnek eleget tenni sziveskedjék annál inkább, mert városunk az esetet és a fizetéssel arányban nem álló túlfogyasztás által, drágábban maguk a fogyasztók is lényeges kárt szenvednek, a melyek elhárítása tekintetéből a villammű esetleg az áramszolgáltatást is megvonni lenne kénytelen.

Nagybecskerek, 1898. évi december hó 22 én.
Dr. Grandjean József,
polgármester.

HIREK.

Tájékoztató.

Dec. 25. Nagybecskereki szabadelvűek értekezlete December 31. A kaszinó Szilveszter-estélye. December 31. Kereskedő ifjak estélye. Január 3. A t. gazdasági egyesület közgyűlése. A villamos világítással ellátott gömfűzős reggeli 6 órától nyitva van; hőlgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— A kikindai tisztújítás. Közöltük tegnapi számunkban, hogy a tegnapi végbement tisztújítás alkalmával megválasztottak: polgármesterré: dr. Bogdán Zsivkó, tanácsnokokká: Müller, Serb és Mainzky, főpénztárnokká pedig Lakovics Dusan.

A többi állások a következőképpen töltettek be a főszámvevői állás kivételével valamennyi egyhangulag:

- Főszámvevő lett: Szekesán János (uj).
- Ellenőr: Kosnity Péter (rég).
- Számtiszt: Vajdics György.
- Közgyám: Kikinday Béla (rég).
- Lavéltáros: Natáros István (rég).
- Mérnök: Manojlovič István.
- Alkaptány: Vlahovits János.
- Alpénztáros: Kapris Lyubomir.
- Alsószámvevő: Pajdak Emil.
- Irnök: Toháti János.

Dr. Dellimanics alispán, ki a közgyűlést nagy tapintattal és körültekintéssel vezette, még tegnap este visszakeresztett Nagybecskerekre.

— Vadászatok. Mint értesülünk, holnap úgy Ecskán, Harnoncour Felix gróf birtokán, valamint Fényen Deutsch Tibor birtokán nagy vadászatok lesznek.

— Ünnepe az apáca-kolostorban. A nagybecskereki apáca-kolostor bennlakó növendékei holnap, szombaton délután 5 órakor tartják meg karácsonyi ünnepélyüket. Es alkalommal eljátszák Erney József és Poldini Ede "Téli rege" című daljátékát, melyhez a szöveget Várady Antal írta.

— Iskolaszéki ülés. A nagybecskereki közs. iskolaszék tegnap délután Dr. Plechl Sándor elnöklété alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Szabó Ferenc, Dr. Grandjean József, Menczer Lipót, Dr. Haidegger Lajos, Franz J. L., Dr. Brájer Lajos, Baaden Károly, Mayer Rzsó, Szilvássy János, Wégling István, Dr. Gyorgyevits Milos, Krumenacker Ferenc, Szalay József és Váry Mihály a bizottság jegyzője. Az ülésen a következő tárgyak nyertek elintézését:

Torontálmegye közg. bizottságának Kusa Barta tanítónő megválasztására vonatkozó jóváhagyó határozatát a bizottság tudomásul veszi.

Fiedler Amália és Kusa Barta közs. tanítónők hivatkozva a törvény által előírt, előtöltött szolgálati éveikre, ötödöve korpótlékat kérték. Az iskolaszék intézkedik, hogy Fiedler Amáliának, ki már évek óta működik a város szolgálatában, a korpótlék kiutalványozatassék. Kusa Barta kérvényét azonban, minthogy nevezett eddigi szolgálati éveit más községben töltötte, a bizottság átteszi a városi ügyésséghez véleményadás végett. A tantszék által a könyvtár részére beszerzendő lapok és művek tárgyában beterjesztett jegyzékét az iskolaszék jóváhagyja.

Szalay Terés közs. tanítónő kérvényt intézett a bizottsághoz, melyben osztálya túltömttsége miatt paralell osztály felállítását kéri. Baaden igazgató jelenti, hogy az említett osztály tanulóinak száma túl haladja a százat, sőt egy-néhány későn jelentkezett, helyszűke miatt fel sem lehetett venni. Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy nemcsak az említett, hanem a II. fuosztályok is annyira túl vannak tömve, hogy ezek mellett is szükséggé vált egy párhuzamos osztály felállítása. Az iskolaszék behatóan foglalkozott ezen kiváló fontosságú, halasztást nem tűrő ügyvel és Menczer Lipót indítványára, melyhez Dr. Brájer Lajos, Franz J. L. és Mayer Rzsó is hozzájárultak, kimondotta, hogy a várost a két szükségessé vált párhuzamos osztály felállítására iránt megkeresi. Ezen osztályok a Németsváros valamely pontján kibérendő helyiségben lesznek elhelyezve és így a decentralizációnak legtermészetesebb, t. i. — a szükséghez képest — időnkénti keresztülvitelében az első lépés megtétt.

A polgármesteri hivatal átír az ipariskolai tanítók jelölése tárgyában. A bizottság a jelenlegi status quot fentartja a tanév végéig, a mielőtt azután az ipariskolai tantszék újabb megalakítatik.

A polgármesteri hivatal értesíti az iskolaszéket, hogy a városi építkezéstől 1324 négyzetméternyi területet kihalasztott a gazdasági ismétlő iskola gyakorlati céljaira.

A kir. tanfelügyelőség átiratilag tudomására hozza a bizottságnak, hogy a gazdasági iskolai tanítók választását és az azok által benyújtott tantszék jóváhagyja.

Végül elnök jelenti, hogy a torontál m. gazdasági egyesület titkára Marton Andor önként ajánlkozott, hogy a gazdasági iskolában időnként szakelőadásokat óhajt tartani. Az iskolaszék az ajánlatot közönséggel veszi tudomásul.

— Petrovics Szvetozár halálához. Lapunk tegnapi száma birt adtuk már róla, hogy a nagyszentmiklósi román eszerek-plébános, Petrovics Szvetozár hirtelen elhunyt. A tragikus halálesetről levelezünk még következőket írja: 19-én reggel, midőn mosdóhoz készült, hirtelen köhögési roham fogta el és oly erővel lépett fel nála, hogy a nagy, erős, kővár embernek felszakadt a gyomra. A megijedt család a rettenetes látványra nem tudta mihez fogjon, orvost hívtak, kik a pillanatnyi segílyt nyujthatták ugyan, de az életbenmaradáshoz kevés reményt tápláltak. 20-án d. o. 1/2 órakor kizsendvedt Erdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy Petrovics könyvet az akadémia épp most bírálja felül s maga Jókai irt es ügyben legutóbb levelet hozzá. A végzetes napon mondta is a lelkész vejének Borbéy György adóttistnek, válaszoljon nevében a hírneves írónak, mert ő beteg, de a vő eylekre csak a gyászjelentéssel válaszolhatott. Temetése 21-én d. u. 1 órakor nagy egyházi ceremónia mellett, minden valláskülönség nélkül az egész község és környék részvétele mellett ment végbe.

— A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi — március hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 frtnyi állami ösztöndíj van rendszerezve. Felhívom mindazokat, kik azt elnyerai óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett, keresztlevéllel, erkölcsi- és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelen folyamodványukat január hó 31-ig hozzáam nyujtsák be. Szegeden, 1898. dec. 20. Dr. Mann, kir. tanácsos, igazgatótanár.

— **Virághullás.** Pancsováról írják: Sulyos csapás érte a helybéli főgimnázium egyik kedvelt tanárát, Romanecz Mihályt, kinek 6 éves Nelike leánya tegnap hosszas szenvedés után kissenvedett. Nyugodjék békében.

— **Állami alkalmazottak hadkötelezett-sége.** Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák eddig, ha nyolc heti katonai kiképzetést végezt bevonultak, erre az időre fizetést nem kaptak. A minisztertanács ezt az intézkedést megszüntette és elhatározta, hogy a nyolc heti katonai kiképzetést céljából bevonuló póttartalékos állami tisztviselők, altisztek és szolgák, ezen nyolc heti időtartamra fizetéseik élvezetében meghagyatnak s e kedvezmény kiterjesztetik az egyévi önkéntesi, valamint a három évi közös hadseregbeli, két évi honvédségi és négy évi haditengerészeti tényleges szolgálatba bevonuló állami alkalmazásban álló hadkötelezetteknek nyolc heti kiképzetési idejére is. Az erről szóló rendelet, mely most jelent meg a hivatalos lapban, még hangsúlyozza, hogy a tényleges szolgálatba bevonuló állami alkalmazottak állása csak nyolc hét elmúltával tölthető be s általában a miniszteriumoknál és egyéb hatóságoknál rendszeresített állásokra lehetőleg olyan egyének alkalmazandók, akik hadkötelezettségüknek már eleget tettek.

— **A munkás-egylet szilveszter-estéje.** A nagybecskereki munkás-, képző és társas-egylet f. évi december hó 31-én egyleti helyiségeiben (Ellmer féle vendéglőben) vegyes karával egytomben és a nagybecskereki polg. dalegylet szives közreműködésével mellett tréfás bazárral egybekötött „Szilveszter-estélyt” rendez. Belépti díj: személyenként 50 kr. Kezdeté esti 8 órakor. A műsor a következő: 1. Monolog: „A riporter”, előadja: Horváth Ferencz ur. 2. „Nur Du” dal Schrötertől; éneklő: a munkás-egylet vegyes kara. 3. Tachei testvérek zsonglőr-erőművészek fellépte. 4. „Der Käfer und die Blume”, dal Veitől; éneklő: a nagybecskereki polg. dalegylet. 5. „Es ön hiszi? én nem”, komplé „acsiterás” cz. opperetéből; előadja: Halmai és Fürst urak. 6. „Fájó emlékek”, dal Zimaitól; éneklő: a nagybecskereki polg. dalegylet. 7. „Der tapfere Landwehrmann”, humoros elbeszélés Amentől; előadja: Szelgrád M. ur. 8. „Azt kérdezed tőlem”, dal Némethtől; éneklő: a nagybecskereki polg. dalegylet. 9. „Der gute Kerl”, humoros elbeszélés; előadja: Bäuerle ur. 10. „Das Kirchlein”, kettős négyeskar Becker től; éneklő: a nagybecskereki polg. dalegylet. 11. Tachei testvérek, zsonglőr-erőművészek fellépte. 12. „Szőke kis lány”, dal ifj. Rendla Ferencztől; éneklő: a munkás-egylet vegyes kara. 13. „A handi”, humoros elbeszélés, előadja: Halmai ur. 14. „I bin halt all'weil durstig”, dal ifj. Rendla Ferencztől; éneklő: a nagybecskereki polg. dalegylet. — Zár-képlet: 1899. újév üdvözlése görögütűz mellett. Tános végkimerülésig.

— **Foga van már az időnek,** a mi ma hajnalra nőtt ki, még pedig olyan hirtelenében mérges nagyra, hogy szinte harap. Az őszi lucok egyébként már tegnap felváltotta a beretvá-éles téli vihar, de a fehérr hóhelyek szállingózását hiába vártuk, csak nem érkeztek meg. Így astán a fordulat sincs egészen inyére az emberiségnek, a mely úgy tűri el a hideget szivesebben, ha legalább hóval jár együtt. Hanem azért eléggé téli kép ez is, annyira téli, hogy kezdi háborgatni a vonatokat. Leggyönyörűsége sebnek még a fakeskedők találják, a kik már megijedtek, hogy rengeteg fakészletük, melyet a nyár és az ős folyamán uszattak le Marmarosból, a nyakukon marad. A verebek is jöttek nek az ablakpárkányos, végre itt a tél s még csak az első megfagyott vándorlóról szóló hír hiányzik.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Koslovicski István, gk. földmives, fia. — Caveity Lyubomir rk. napszamos, leánya. — Staity Pál, gk. papucos, leánya. — Koncsák Miklós, rk. napszamos, fia. — Becsei János, rk. kőműves, leánya. — Koletth Lőrincz, rk. vonatvezető fia. — Csobania Milán, gk. földmives, fia. — Urzó Matyás, rk. ssabó, fia. — Treuer József, rk. ács, leánya. — Nikolics Kata in, gk. fia. — Gora Sándor, rk. földmives, leánya. — Báló András, rk. napszamos, leánya. — Negrilov István, gk. földmives, leánya. — Petri János, rk. ipán, fia. — Kruszling János, rk. kőműves, leánya. — Kenderesi István, rk. földmives, fia. — Slezák István, rk. vircellér, fia.

Meghalt: Gulyás István, rk. 35 éves, napszamos, veselő. — Atyin Gábor, gk. nyug. rendőr 70 éves, gutaütés. — Turinszki István, gk. 5 éves, veselő. — Masa Eva, rk. 7 napos, gyengeség. — Szabó Janosné, rk. 63 éves, aggkór. — özv. Csordás Antalné, rk. 69 éves, aggkór. — Schmidt Pál, rk. 37 éves, napszamos,

gutaütés. — Krampf János, rk. 40 éves, napszamos, agyhártyalob. — Popov Traifan, gk. 46 éves, napszamos, szívbeli. — Urzó Sándor, rk. 7 napos, gyengeség. — Muntján Zsárko, gk. 20 hónapos, gyermekaszály. — Szeransek Jakab, rk. 52 éves, vircellér, tüdővész. — Deutsch Vilmos, rk. 21 éves, kereskedő, hasihagyma. — Sári József, rk. 65 éves, háztartásbeli, aggkór. — özv. Rúzea Jozsef, rk. 79 éves, aggkór.

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvény-nél, csusnál stb.-nél a Horgony Pain Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásnak bizonyultak, sőt járványkórúknál, mint: a kolera, hanyóhasfolyás, az állatnevek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredményel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

Irodalom.

— **Uj Idők.** Herczeg Ferencz lapja kitűnő és vegyes tartalommal, művészi illusztrációkkal jelenik meg. Szines és egyszerű mellékletei a bekeretezésre érdemesek. Februárban is egy gyönyörű 8 szinben nyomatott műlapot ad. Az új negyed üdvözlő kezdődik, de az új előfizetők a gyönyörű karácsonyi számot, valamint az Erzsébet királyné háziszerréjét ingyen kapják. Az Uj Idők mindezen izében a magyar család lapja, szórakoztatója. Negyedévre 2 frt. Kiadóhivatal Andrassy-ut 10. sz.

— **A tudományok zseb-könyvtára.** Stampfel Károly kiadásában Pozsonyban megjelent és minden hazai könyvkereskedésben hapható: A tudományok zseb-könyvtára, mely időhöz nem kötött, 60 filléres kis füzetekben jelenik meg s a tudományok minden ágára kiterjeszkedve, idővel mindazt felöleli, a mi az általános műveltség körébe tartozik. A csinos külső füzeteket, rendezési elősúlyra való tekintettel, bárki könnyen megszeresheti, aki pedig a hasznos tudnivalók ismeretét a legkényelmesebb módon akarja elsajátítani, az föltétlenül vegye meg „A tudományok zseb-könyvtára”-t. A jó magyarsággal és eleven stílussal megírt füzetek főbb vonásokban világos képet adnak az illető tudományról és megismertetik az olvasót mindazsal, amit az illető szakmából okvetlenül tudnia kell. Eddigelő a következő füzetek jelentek meg: 1. Földrajzi és statisztikai táblák. Összeállította Hickmann A. és Péter J. 2. Arithmetikai és algebrai példatár. Irta Dr. Lévy E. 3. Kis latin nyelvtan. Irta Dr. Schmidt M. 4. Magyar irodalomtörténet. Irta Gaal M. 5. Görög nyelvtan. Irta Dr. Schmidt M. 6. Francia nyelvtan. Irta Dr. Pröbke Vilmos. 7. Angol nyelvtan. Irta Dr. Pröbke Vilmos.

— **Magyar Lányok.** Fiatal leányok karácsonyra a legjobb és legolcsóbb Magyar Lányok képes hetilap fiatal leányok számára. Szerkeszti Tussek Anna. Karácsony estére minden előfizető megkapja az első számot és kedvesebb ajándékkal nem igen lephetjük meg a fiatal lányt, a kinek olyan nehéz jó olvasmányt adni. A karácsonyi szám az egész ünnepeken való érdekes olvasmányt nyújt és örömet okoz neki minden vasárnap, a mikor beköszönt hozzá az új lapja. Az első számban rendkívül érdekes s tanulságos pályázatot tűs ki a szerkesztőség. E öfizetési ára negyedévre 1 forint 50 kr. E öfizetés küldendő postautalványon a „Magyar Lányok” kiadóhivatalába, Andrassy u. 10. sz.

— **Párisi Divat.** Az ily címen máris annyira megkedvelt divatlap most lép az V. évfolyamba. Hogy a társadalom minden osztálya annyira megszerette, annak oka főképp abban rejlik, mert mindenik megtalálja benne a mit keres. A szerkesztőség levelezés útján tanácsal is segítségére van a hölgyeknek minden kérdésben; a lap többi teret a társadalmi élet, a lakásberendezés, az illem, a késimunkák, háztartás, konyha legfontosabb kérdéseivel foglalkozó cikkek töltik ki. Minden szám még egész ivnyi illusztrált regénymellekletet is ad a legkedveltebb modern francia regényírók műveiből. Ad még a lap mellékletül diszes színezett divatképeket és szabásmintákat is. Mutatványszámokat is lehet levelező-lapon kérni a kiadóhivataltól (Budapest, V, Vaci körut 78, a Pesti Hírlap palotájában) E öfizetési díj negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt; a Pesti Hírlappal együtt negyedévre 4 frt 50 kr., félévre 9 frt, egész évre 18 frt.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 23-án.)

Budapest, dec. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a honatyák olyan kicsiny számban jelentek meg, hogy Ivánka Oszkár szükségesen vélte a megszámláltatásukat, a mit azonban Madarász korelnök a házszabályokra való hivatkozással megtagadott.

Polónyi Géza jelentett be ezután a legutóbbi utcai tüntetések és a borhamisítások tárgyában sürgős interpellációt, mire áttért a Ház a napirendre, az elnökválasztás napjának megállapítása körül megindult vita folytatására. A tárgyhöz elsőnek

Agoston József (szabadelvü) szólalt, ki Csáky gróffal po emizálva kijelenti, hogy a válságért az ellenzék felelős (Tetzsés jobbról.)

Horánszky szerint Tiszával a centrális erőszak vette kezdetét, úgy hogy ma már a közvélemény meg van mérgezve. Szóló a lex-Tiszát az alkotmány ellen intézett merényletnek tartja, szerinte Bánffy báró miniszterelnök többször megszegte szavát (az ellenzék részéről többször közbekialtanak: Lásd millenniumi Treuga Dei, Curiai bíráskodás.) Kifejti, hogy a miniszterelnök a legutóbbi választásoknál az ellenzék ellen irtó háborút kezdett. Horánszky a gazdasági kiegyezés híve. Szerinte az ellenzék Bánffy bukásával a rendszer bukását akarja s ha erre az ellenzék garanciákat kap, ugy helyre áll a parlamenti béke.

A vitát erre elhalasztották.

Bánffy báró Bécsben.

Budapest, dec. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy Bánffy báró miniszterelnök ma oda érkezett, hogy részt vegyen Széchenyi grófnak, az ő Felsője személye körüli miniszter felelősketésén. Bánffy báró azonnal megérkezése után hosszabb ideig konferált Thun gróf miniszterelnökkel.

Budapesti gabonatözsde.

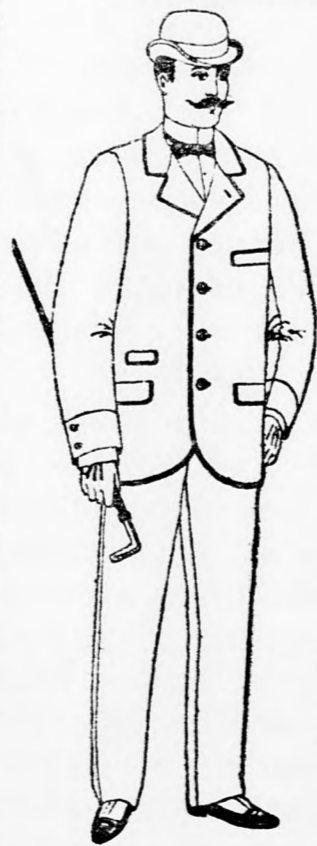
Budapest, 1898. december 23.

A közszárutizlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		100 kilogr. ára			
		frtől	frtlig	frtől	frtlig		
Bánsági	uj	78	10.35	10.45	80	10.80	10.75
Tiszavidéki	uj	78	10.55	10.65	80	10.80	10.85
Pestvidéki	uj	78	10.50	10.60	80	10.75	10.80
Bácskai	uj	78	10.65	10.70	80	—	—
Rozs	uj	elsőrendű	kilo 70-72		8.25	8.80	
Árpa	uj	másodrendű	—		8.15	8.25	
„	uj	takarmány	60-62		6.10	6.40	
„	uj	égetni való	62-64		6.70	7.60	
Zab	uj	sűrűsűre való	64-66		7.70	8.60	
Tengeri	uj	bánsági	39-41		5.70	6.05	
„	uj	másnemű	—		5.55	5.60	
„	uj	—	—		5.60	5.55	

Hirdetések.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Férfi öltöny 8 frt
 Fin öltöny 5 frt
 Fin öltöny kisebb 2frt 50kr.
 a legnagyobb választékban szállított áron Kovács Gedeonnál, Nagybecskereken.
 1073-I-X4

Birtokeladási árverési hirdetés.

A Nagyméltóságú m. kir. Pénzügy-minisztériumnak 1898. évi december 8-án 86.475. szám alatt kelt magas rendelete alapján az újpécsi 1652/1., 2., 3., 4., 5. és 6. helyrajzi számú 16. 889/1600 holdas „Marhajárás” nevű földnek örökáróni eladása végett az aradi m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében az 1899. évi február hó 7-ikén d. e. 10 órakor 2665 frt kikiáltási ár mellett nyilvános szó- és írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött árverés fog tartatni, melyre venni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy bánatpénzül 10% követeltetik úgy a szó- mint az írásbeli ajánlatoknál, mely utóbbiak lepecsételve a megfelelő címarral és 50 kros bélyegjeggyel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező-bizottságnál, esetleg ezen jószágigazgatóságnál az árverést megelőzőleg 3 nappal előbb benyújthatók.

A jelzett marhajárás nevű földön átvonuló és külön 1652/7. hrsz. alatt 2. 550/1600 holddal telekkönyvezett közlekedési út az eladás tárgyát nem képezi.

A letett bánatpénz az árverés jóváhagyása esetén a vételárba beszámítatik, az ezután fenmaradó vételárt köteles a vevőnek elfogadott ajánlattevő 10 év alatt 20 félévi előleges részletekben a még le nem fizetett egész tőkertartozás után az árverési jegyzőkönyv jóváhagyása napjától járó, a vételár teljes lefizetéseig számítandó 5 1/2%-os előleges kamattal együtt megfizetni.

Az eladott birtoknak telekkönyvi átíratása csakis a vételár és járulékaiknak teljes lefizetése után fog külön okmányban engedélyeztetni és az árverés eredményére nézve úgy a Nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztériumnak jóváhagyása, mint pedig a törvényhozásnak utólagos jóváhagyása fentartatik.

Az árverésen csak a honi törvényeink szerint birtokszerzésre jogosítottak vehetnek részt.

Az árverési feltételek ezen jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

Kelt Aradon, 1898. évi december hó 14-én.

Magyar királyi államjóságigazgatóság.

Árverési hirdetés.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1898. évi V. 83/4. szám alatt kelt végzése folytán Molnár Géza zsombolyai lakos részére, Molnár Gy. Mihály nagybecskereki lakosnál 81 frt 25 kr és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1898. évi november hó 11-én lefoglalt 400 frtra becslült 1 db zongorából álló ingóknak alperes lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1899. évi január hó 3-ik napjának délelőtti 10 órájára tüzetett ki az 1898. évi V. 83/5. sz. a. k. végzése alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitéve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árve-

rés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsek be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár főlölegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1898. évi december hó 15-én.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

Perjámosi főszolgabíróstól.

Pályázati hirdetés.

Kis-Öz községében 365 frt évi fizetés és 300 □-öl konyhakert haszonélvezetével rendszeresített községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt folyamondványaikat 1899. évi január hó 10-éig hozzám adják be.

Perjámoson, 1898. évi december hó 15-dikén.

Gyertyánffy s. k.
főszolgabíró.

A nagybecskereki szolgabírói hivataltól.

Pályázat.

A Bótos községi rendszeresített irnoki állás elhalálkozás folytán megüresedvén, ezen 300 frt fizetéssel javadal mazott állásra ezennel pályázatot hirdetek; miért felhivom mindazokat, kik pályázni óhajtának, hogy kérvényeiket folyó évi december 31-éig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezetek figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Nagybecskerek, 1898. december 14-én.

Daniel,
főszolgabíró.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Női gallérok, Női felöltők, Leány kabátok, Leány felöltők mélyen leszállított Árakon a legnagyobb választékban Kovács Gedeonnál, Nagybecskereken 1078-II. X.4

Hirdetések
fényvetnek a
Torontál
hirdetvénytáblájában
Nagy-Becskereken.

Legolcsóbb és legerősebb
karácsonyi ajándék
egy

Ujságírók-Sorsjegye
melyiel
1 koronás
árért
egy
100.000 koronás
és öt 20.000 stb. koronás nyereményt lehet nyerni.

Az összes nyereményeket a kezelőség 20% levonással kívánatra készpénzben visszaváltja. Minden sorsjegy utánfizetés nélkül mind a 6 húzáson játszik. * * * * *

Huzás visszavonhatlanul 1899. évi január hó 4-én.
Sorsjegyeket ajánl:
a Budapesti Ujságírók Egyesületének sorsjáték-kezelősége
IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.
Nagybecskereki takarékpénztár.
Nagybecskereki népbank r.-t. 1036-10.6